

Beleid Rekenvaardigheid HOH Medisch Rekenen

13 november 2014 – herzien 9 december 2014

Inleiding

Elke verpleegkundige, OK-assistent of anesthesiemedewerker dient te beschikken over rekenvaardigheden, zodat medicatie en vloeistoffen veilig toegediend worden aan patiënten. Dit is tevens een advies uit het VMS programma. Om dit te toetsen is het behalen van de rekentoets verplicht in het HOH, met geplande her evaluatie voor oktober 2016.

Ingangsdatum: Per 1 december 2014 met geldigheid van twee jaar (iDoc).

Toepassingsgebied

Zorgeenheden, SEH, OK, recovery, overige relevante werkplekken waar rekenvaardigheid van belang is.

Doelgroep

(Gespecialiseerde) verpleegkundigen, OK-assistenten en anesthesiemedewerkers, verzorgenden, apothekers assistenten en in een later stadium ook de zaalartsen, poortartsen en medisch specialisten. Het beleid is ook van toepassing op anderen die met het berekenen van medicatie, zuurstof e.d. in aanraking (kunnen) komen. Nieuwe medewerkers die binnen de doelgroep vallen, bij aanstelling en gedurende de proef- en/of inwerkperiode.

Doel

Verhogen van de patiëntveiligheid door het voorkomen van rekenfouten bij het voorbereiden en toedienen van medicatie, zuurstof e.d. aan patiënten. De gevolgen van rekenfouten kunnen ernstig zijn. Om die reden wordt de rekenvaardigheid gezien en behandeld als een competentie. De kwaliteit van de rekenvaardigheid wordt getoetst en aantoonbaar gemaakt.

Verantwoordelijkheden

Elke medewerker genoemd in de doelgroep is zelf verantwoordelijk voor het bijhouden en vergroten van de eigen professionele deskundigheid, waaronder ook de rekenvaardigheid. De medewerker is verantwoordelijk voor het tijdig behalen van de toets. De zorgmanager van de zorgeenheid is verantwoordelijk voor het scheppen van de mogelijkheid om de toets af te leggen, te registreren en het evt. aanbieden van bij- of nascholing. De zorgmanager neemt in het afdelingsbeleidsplan een systematische toetsing van de rekenvaardigheid op.

Bevoegdheden

- De zorgmanager (en/of op verzoek van de clustermanager) mag een medewerker vragen een rekentoets te doen en het resultaat te tonen.
- Bij gebleken onvoldoende resultaat neemt de zorgmanager passende maatregelen om zo de patiëntveiligheid te waarborgen.
- De zorgmanager is bevoegd om gemotiveerd te besluiten specifieke medewerkers vaker dan 1 maal per 2 jaar te laten toetsen.

- In het geval van patiëntonveilige situaties kan de zorgmanager besluiten om het moment waarop de eerste toets met voldoende moet worden afgesloten te vervroegen (te vervroegen tot minimaal één maand na aankondiging), eventueel met aangepaste taaktoebedeling, dit in nauwe samenwerking met de clustermanager. In geval van zwangerschap of langdurige ziekte kan de zorgmanager besluiten om de medewerker de toets later te laten afleggen.

Beleid

Rekenvaardigheid maakt deel uit van de trainings- en toets cyclus van voorbehouden- en risicovolle handelingen van de zorgseenheid. Cluster- en zorgmanagers kunnen besluiten aanvullend op de e-learning module van de HOH Academy een eigen zorgseenheidsgebonden toets op te stellen en een rekensjabloon als antwoordmodel, in samenwerking met de UZO (zie bijlage 2 uit Veiligheidsmanagementsysteem (VMS) praktijkgids High Risk medicatie 2009). Dit om specifieke risicovolle berekeningen die zijn afgestemd op de patiëntencategorie van de zorgseenheid te toetsen.

Bijlage 2 Rekensjabloon

Berekening dosering van mg naar ml

Verschillende geneesmiddelen komen in oplossing voor of als poeder voor injectie. De sterkte van de ampul is dan (na oplossen) als concentratie aangeduid, terwijl de dosering in massa-sterkte (aantal gram of milligram) staat aangegeven.

- 1 Concentratie geneesmiddel (conc) = ... mg/ml
- 2 Gewenste dosering (D) = ... mg
- 3 Op te trekken hoeveelheid volume: $D/\text{conc} = \dots \text{ml}$
- 4 Voeg dit aantal ml toe aan een infuuszak of trek dit op in een spuit voor de pomp.

Voorbeeld

U beschikt over een ampul waarop staat '50 mg/ml, 1 ml'. Aan de patiënt moet 25 mg worden toegediend.

Berekening

In 1 ml zit 50 mg. Dan zit 25 mg in 25/50 ml. U geeft dan ½ ml uit deze ampul.

Berekening druppelsnelheid infuus

U brengt per minuut een aantal druppels van een vloeistof in de bloedbaan van de patiënt. Het aantal druppels is afhankelijk van de hoeveelheid vloeistof die u moet toedienen en van de tijd waarin dit moet gebeuren. Om de druppelsnelheid te bepalen, maakt u hiervoor een berekening.

Voorbeeld

U moet 500 ml NaCl/Gluc toedienen in een tijdsverloop van 4 uur.

Berekening

Voor de berekening van het aantal druppels in waterige oplossingen geldt:

- 1 1 ml = 20 druppels
- 2 500 ml is dan 500×20 druppels = 10000 druppels
- 3 4 uur = 4×60 minuten = 240 minuten
- 4 dus 10.000 druppels in 240 minuten
- 5 dat is per minuut $10.000 : 240 =$ ruim 41½ druppels
- 6 de druppelregelaar moet 41 à 42 druppels per minuut doorlaten.

Berekening toedieningsnelheid in druppels per minuut van ...mg geneesmiddel

- 1 Geef ...mg geneesmiddel opgelost in ... ml infuus (= volume infuuszak of -fles) in ... uur
- 2 ... ml : ... uur = ... ml (A) per uur
- 3 1 ml = 20 druppels in waterige oplossing
- 4 $20 \times \dots$ (A) ml/uur = ... (B) druppels per uur
- 5 1 uur = 60 min
- 6 B druppels per uur = ... (B/60) druppels per minuut.

Berekening met percentages

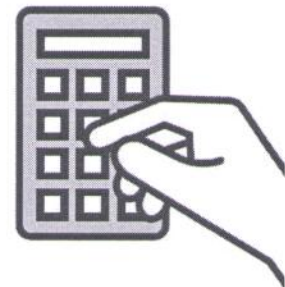
De concentratieaanduiding komt ook in procenten voor. Het procentgetal geeft het aantal grammen aan dat is opgelost in 100 ml van de oplossing.

Voorbeeld

Hoeveel gram zit er in een 2% oplossing? Het procentgetal is 2, er zit dus 2 gram in 100 ml van de oplossing.

Voorbeeld

Hoeveel mg zit er in 1 ml van een 3% oplossing?
1 3% betekent 3 gram in 100 ml
2 dit is 3000 mg in 100 ml
3 in 1 ml zit dan 3000 mg : 100 = 30 mg

Werkwijze

De rekentoets is verwerkt in een e-learning module; deze is online en locatie- en tijdsafhankelijk te volgen. Iedere werknemer genoemd in de doelgroep toetst zichzelf minimaal 1 maal per 2 jaar, waarbij minstens herinneringen gestuurd worden naar de individuele medewerker door UZO, op rekenvaardigheid tijdens werktijd in het HOH. Cluster- en zorgmanagers kunnen besluiten dat vaker toetsen noodzakelijk is, en dat een voldoende voor de toets gehaald moet worden binnen inwerkperiode of binnen proeftijdperiode. De resultaten worden automatisch geregistreerd in LMS. Deze resultaten worden één keer per half jaar gerapporteerd aan zorg- en clustermanagement en Raad van Bestuur. Een onvoldoende toets leidt tot een gesprek tussen leidinggevende en de medewerker, waarna een

traject volgt dat moet leiden tot het halen van een voldoende voor de rekentoets. Het traject voor het behalen van de toets ziet er als volgt uit:

- Een toets wordt maximaal drie maal ingevuld, binnen een periode van drie maanden. Dit gebeurt op het Kennis- en Informatiecentrum zonder de hulp van anderen. Op vastgestelde dagen en tijden zal onder toezicht een toets moment worden aangeboden (altijd in kantooruren).
- De zorgmanager kan vrijblijvend een buddy aanbieden na het zakken op de eerste toets. Een buddy is verplicht na het zakken op de tweede toets. De buddy helpt bij het oefenen van de toets.
- Als de medewerker drie keer zakt voor de toets gaat hij/zij naar de HOH Academy/unit zorgopleidingen voor benodigde scholing waarna hij/zij nogmaals twee kansen krijgt om de E-learning cursus te behalen.
- Indien de rekenvaardigheid na het afleggen van het volledige traject nog steeds onvoldoende wordt beheerst, voldoet de medewerker niet aan alle functie-eisen en kan derhalve zijn functie niet meer (volledig) uitvoeren. De werknemer kan dan in het belang van de patiëntveiligheid niet langer in zijn functie blijven.

Er volgt dan een traject in afstemming met de HR-adviseur.

Aanmelden

Aanmelden voor de e-learning module kan door het openen van een webbrowser (Internet Explorer, Google Chrome of Fire Fox) en het surfen naar <http://www.hohacademy.com/catalogus/rekenen-in-de-zorg/>

U logt in bij de digitale leeromgeving van HOH Academy met uw payroll-nummer en een wachtwoord.

Over het proces kan contact worden opgenomen met de eigen leidinggevende. Over het beleid neemt de zorgmanager contact op met de clustermanager of HR.